

Programa del curs 2010-2011

Història i civilització *romana*

Prof. Josep Lluís Teodoro Peris

Objectius

Aquesta assignatura vol proporcionar a l'estudiant els coneixements necessaris sobre la història del poble romà per garantir la comprensió de les referències històriques i de costums i personatges que apareixen als textos clàssics que es treballen a altres assignatures; aquests coneixements, coneguts com a *realia*, són ben a sovint necessaris per a l'adequada comprensió dels textos.

Metodologia

L'assignatura s'impartirà combinant les classes magistrals, que exposaran de manera sistemàtica diversos aspectes de la història de Roma, amb el comentari de diversos textos d'historiadors romans de diverses èpoques. El professor suggerirà també la lectura de diversos llibres d'autors contemporanis (assaig i novel·la històrica principalment) que seran comentats i debatuts entre els assistents a classe, relacionant-los amb els coneixements adquirits.

Continguts

Temporalització de la matèria	sessions
1. Roma, la llegenda feta història	
1.1. El caràcter llegendari dels orígens de la ciutat	2
1.2. La fundació de Roma i la llegenda troiana.	
1.3. La monarquia romana segons l'arqueologia	1
2. La República Romana	
2.1. La república romana primitiva	3
2.2. La institucionalització de la República	
2.2.1. Els conflictes entre patricis i plebeus	
2.2.2. Els magistrats	
2.2.3. L'evolució de l'ordenament jurídic republicà	
2.3. La guerra contra Veies	
2.4. Els gals prenen Roma	2
2.5. L'inici de l'expansió de Roma i la guerra contra els samnites	
2.6. Aspectes institucionals de l'expansió romana	
2.6.1. L'esforç militar i l'expansionisme romà	
2.6.2. La reforma d'Api Claudi i l'evolució demogràfica i legal	
2.7. Les guerres pírriques	
2.8. La primera guerra púnica	2

2.9.	La segona guerra púnica	
2.10.	L'expansió a Grècia i a l'Orient	2
2.11.	Els Gracs	3
2.12.	L'actuació de Mari	
2.13.	La guerra social	
2.14.	L'ascensió de Sul·la	
2.15.	Pompeu el Gran i la seua època	3
2.16.	El primer triumvirat	
2.17.	Gai Juli Cèsar	2
3.	L'Imperi Romà	2
3.1.	August	
3.2.	L'època julioclàudia	2
3.3.	L'adveniment dels Flavis	
3.4.	La dinastia dels Antonins	
3.5.	Els Severs	
3.6.	La crisi del segle III ec.	2
3.7.	La tetrarquia	
3.8.	Teodosi i els seus successors	2
3.9.	La fi de l'Imperi Romà d'Occident	

Avaluació

La qualificació final del curs serà el resultat de valorar els continguts apresos pels estudiants i l'esforç que han realitzat. Se'n desprèn, per tant, que es demana una assistència regular a classe. En qualsevol cas, i davant del fet que alguns estudiants no poden tenir una presència regular a les aules, s'estableixen dos itineraris per superar l'assignatura:

Itinerari I: Aquells alumnes que no puguin assistir a classe hauran de realitzar un examen de tota l'assignatura en la data oficial que s'estableix per part de l'administració universitària. La prova serà escrita i constarà de dues qüestions que s'hauran de desenvolupar obligatòriament. La puntuació serà sobre 10.

Itinerari II: Els alumnes que acudesquen regularment a classe obtindran la seua nota final com a suma de les següents qualificacions: prova escrita (màxim 6 punts), comentaris de text suggerits (màxim 2 punts), participació en seminaris sobre les lectures suggerides (màxim 2 punts).

Bibliografia general

Balsdon, J.P.V.D. (ed.): *Los romanos*, Madrid 1979.

Bradley, L.: *Esclavitud y sociedad en Roma*, Madrid 1983.

Carcopino, J.: *La vida cotidiana en Roma en el apogeo del imperio*, Madrid 1984.

Contreras, J. et alii: *Diccionario de religión romana*, Madrid 1992.

Daremberg, C. - Saglio, E.: *Dictionaire des antiquités grecques et romaines*, París 1877-1919.

Duby, G. - Perrot, M. (dirs.): *Historia de las mujeres*, Madrid 1998.

Ellul, J.: *Historia de las instituciones de la antigüedad. II. Las instituciones romanas*, Madrid 1984.

Fayer, Carla, *La familia romana. II. Sponsalia. Matrimonio. Dote. III. Aspetti giuridici ed antiquari*, Milán 1997.

Guillén, J.: *Urbs Roma. Vida y costumbres de los romanos*, 3. vols. Salamanca 1986.

Nack, E. - Wägner, W.: *Roma*, Barcelona 1966.

Oliver, J. - Benjoch, O.: *Arquitectura i societat a la Roma imperial*, Barcelona 2004.

Paoli, A. - Wissova, G. - Kroll, W.: *Real-Encyclopädie der Classischen Altertumswissenschaft*, Stuttgart 1894-ss.

Roldán, J.M.: *El imperialismo romano*, Madrid 1987.

Manuais i llibres de consulta

Marc Mayer, José Remesal i Víctor Revilla: *Història del món clàssic: Grècia i Roma*. Edicions de la UOC, BCN, 1997

Narciso Santos Yanguas, *Textos para la historia antigua de Roma*, ed. Cátedra, Madrid 1986.

Lectures recomanades per a comentari en classe:

—La fundació i la monarquia romana: Ursula K. LeGuin, *Lavinia*. Ed. Minotauro, 2009.

—República Romana: Bertold Brecht, *Els afers del senyor Juli Cèsar*, Ed. 62, Barcelona, 1965.

—Imperi Romà: Margueritte Yourcenar, *Memòries d'Adrià*; Gore Vidal, *Julià l'Apòstata*.